

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 28.

Tredie Session.

10de Møde.

Torsdagen den 23de October.

(Fortsat).

Ottefen (fortsat): Nu seer jeg rigtignok ikke, at det med udtryffelige Ord staaer i Loven, at der skal tages Hensyn til Livsfæstet, men det er noget, som man maa ansee som givet, at Manden ingenlunde giver Afkald paa sit Livsfæste, naar han ikke faaer Noget for det. Han forklarede det saaledes som om det skulde være en Tvangsløb, hvor efter Fæsterne absolut skulde kjøbe; men det er noget, Loven aldeles ikke fordrer; det heder derimod, at fra Aaret 1855 skulle Ejerne være forpligtede at sælge til Brugerne, naar disse forlange det, men naar Brugerne ikke ville have de Gaarde, de drive, til Eiendom, kunne de ligesuldt beholde deres Fæsteret. Der kan ikke være Tanke om Andet, end at naar Taxations-Commissionen samles, da maa den see paa, hvad der virkeligen ligger i den Brugsret, som den Vedkommende har; er det en ung Fæster, maa hans Fæsteret være meget værd, er det derimod en gammel Fæster, er denne Ret mindre værd. Men derom kan Ingen tvivle, at Loven forudsætter, at han beholder hvin Ret, som han virkeligen har, og som vi i denne Forsamling kunne frage ham, da det vilde være en af de meest unaturlige Love, om vi tvang Nogen til at kjøbe, hvad enten han vilde eller ikke. Jeg troer, at der er taget Hensyn til, at Fæstetvungen kommer Fæsteren tilgode; skjøndt jeg kan imidlertid ikke saa godt indsee, hvorvidt den alene kan komme den individuelle Fæster tilgode, da jeg synes, at den maa komme enhver Mand, som vil kjøbe Bøndergods, tilgode. Det har ikke været min Mening, at der skulde udkomme en Lov, som kun skulde være den Fæster

til Fordeel, som har Penge nok til at kjøbe sin Gaard, thi han kan kjøbe, hvor det skal være; jeg har derimod troet, at denne Lov bør være saaledes indrettet, at det kan blive muligt ogsaa for den Fæster, som ingen Penge har, at erhverve den Gaard, han har i Brug. Den maa dog virkelig tabe noget i Værdi ved det Livsfæste, som allerede hviler paa den, og naar man tager Hensyn dertil, og tillige til hvad her i Loven er anført om Fæstetvang, saa vil Prisen kunne sættes saaledes ned, at man maa haabe, at de kunne faae den tilbørlige Bættelighed igjen, og derved komme til at blive hængende ved Gaarden. Naar nu dertil kommer, at Loven forudsætter, at Manden ikke skal have mere at betale, naar han faaer kjøbt Gaarden, end han havde at erlægge, medens han var Fæster, saa vil det blive muligt for ham at forbedre sin Gaard, og derved, og især ved Hjælp af de Penge, det er forudsat, at Regjeringen i saa Henseende kan anvende, blive en selvstændig Mand. Var dette ikke Tilfældet, vilde jeg heller aldrig have kunnet stemme for, at denne Lov kom for; det er kun for at den Fæster, der ikke har Penge, kan blive Selveier, jeg har tænkt mig, at denne Lov burde komme frem.

Efter de Udtalelser, vi have hørt fra den ærede Indenrigsminister, vil der jo tværtimod vel ikke være nogen Sandsynlighed for, at Forslaget bliver Lov; men desuagtet kan jeg dog ikke Andet end ønske, at Thinget vil stemme for, at Forslaget gaaer til anden Behandling, og at der bliver nedsat en Comitee; thi jeg troer dog i hvert Fald, at de Forarbejder, som foretages i en saadan Sag, ingenlunde ere uden Betydning. Jeg seer jo saaledes allerede, at den høitærede Indenrigsminister har taget Hensyn til den Maade, hvorpaa Forslagsstilleren har meent, det kunde realiseres, at Prioriteter blive